

KURSPLAN

Språk-, läs- och skrivdidaktisk fördjupning för undervisning i förskoleklass och årskurs 1–3 utifrån första- och andraspråksperspektiv, 7,5 högskolepoäng

Deepened perspectives on literacy learning in preschool class and grades 1–3 from first and second language viewpoints, 7,5 credits

---

Kurskod:	U2SLOA	Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Fastställd:	2026-03-18	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Gäller fr.o.m.:	2026-08-31	Ämnesgrupp:	Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
		Fördjupning:	A1N Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav
		Huvudområde:	Didaktik

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren, utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kunna:

- redogöra för vad språkförståelse, läsförkunskaper, ordavkodning, tidig skrivutveckling, läsflyt samt läsförståelse och läsintresse innebär samt förklara hur dessa aspekter hänger samman (1)
- beskriva villkor och utmaningar för läs- och skrivinlärning i samtida klassrum (2)

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren, utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kunna:

- identifiera elevers läsförkunskaper och utveckling i ordavkodning (3)
- tillämpa undervisning som följer upp och stödjer elevers språkförståelse, läsförkunskaper, ordavkodning och tidiga skrivutveckling (4)
- planera och genomföra undervisning som utvecklar elevers språkförståelse, avkodning, läsförståelse och läsflyt samt läsintresse med fokus på hur utmaningar kan övervinnas (5)
- med säkerhet använda det svenska språket i tal och skrift, professionellt och akademiskt utifrån normer för struktur och språkbehandling (6)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren, utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kunna:

- analysera sambandet mellan elevers språkförståelse, läsförkunskaper, ordavkodning och tidiga skrivutveckling (7)
- analysera och kritiskt granska hur läsundervisningen kan stödja utvecklingen av elevers läsförståelse och bidra till att väcka läsintresse (8)
- problematisera utmaningar i undervisningen beträffande olika metoder för läsinlärning och läsutveckling samt analysera hur dessa kan hanteras (9)

Innehåll

- Forskning som belyser teoretiska och didaktiska perspektiv på språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv
- Tidigt skrivande och tidigt läsande som parallella processer
- Praktisk metodik för ljudningsbaserad och förståelseinriktad läs- och skrivundervisning utifrån första- och andraspråksperspektiv
- Läsfremjande undervisning
- Lärarledd interaktiv och upplevelsebaserad högläsning av barnlitteratur
- Språkutvecklande arbetssätt och flerspråkiga hänsynstaganden i läs- och skrivundervisningen

- Planering, uppföljning och analys av undervisning
- Differentierad och balanserad undervisning

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/ handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs på svenska men engelska kan förekomma.

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt förskollärare med förskollärlig legitimation och lärare med lärarlegitimation som är yrkesverksamma och undervisar minst halvtid i förskoleklass eller årskurs 1–3.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Lärandemålen utgör grund för examination.

Kursen examineras genom Quiz, Seminarier som innehåller moment av praktisk metodik som utförs i den egna verksamheten samt Individuell skriftlig inlämningsuppgift. För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information om bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom betyget Väl Godkänd på Seminarier och Individuell skriftlig inlämningsuppgift.

I kurser med fler än ett examinerande moment baseras studentens kursbetyg på en övergripande bedömning av samtliga examinationsmoment. Kursbetyg sätts när alla examinationsmoment är avklarade med godkänt eller högre resultat.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Quiz	1 hp	G/U
Seminarier	3,5 hp	VG/G/U
Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	VG/G/U

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Övrigt

En student garanteras minst tre examinationstillfällen, inklusive ordinarie examinationstillfälle, för aktuellt kurstillfälle. Vid omexamination kan gruppredovisning i seminarier övergå till enskild muntlig redovisning.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få byta examinator till därpå följande examination. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Kurslitteratur

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Adbåge Emma (2022). *Såret*. Rabén & Sjögren. 32 s.

Alatalo, T. (2026). *Läsundervisningens grunder*. (4:e upplagan.) Gleerups. 150 s.

Aminoff, Christina (2021). *Skriftspråkliga handlingar i förskoleklass och årskurs 1* [doktorsavhandling]. Linköpings universitet. 50 s. PDF.

Bergman, Eva, Fredriksson, Karolina, Wallin, Johan, Melin, Catarina, Geijerstam, Åsa, & Magnusson, Jenny (2024). *Främja skrivkunskaper i de allra tidigaste skolåren*. Systematisk forskningssammanställning 2024:02. Skolforskningsinstitutet. 50 s. PDF.

Egerhag, Helén (2023). *Att främja läsutveckling i svenska som andraspråk – undervisning och tidiga insatser*. Linneaus University Press. (s. 29–39) 10 s. PDF.

Ekström, Linda, Appelgren, Alva, Hafsteinsdóttir, Elín, Bergman, Eva, Bergman, Maria, Taloyan, Rojan, Brevik, Lisbeth M. & Tengberg, Michael (red.) (2019). *Läsförståelse och undervisning om lässtrategier*. Systematisk översikt 2019:02. Skolforskningsinstitutet. 14 s. PDF.

Fredriksson, Ulf (2025). Elevers rätt att få det stödet de behöver för att lära sig att läsa och skriva. I D.V. Börtzell-Szuch, & S. Vuorenperä, (red.) (2025). *Läs- och skrivundervisning utifrån elevers varierade behov*. (Andra upplagan) s. 295–309. Gleerups. PDF.

Fälth, Linda, Nilvius, Camilla, Carlsson Rickard, Nordström, Thomas (2025). *Kunskapsöversikt -Läs- och skrivundervisning för yngre elever*. Näringslivets skolforum. 65 s. PDF.

Geffenblad, Lotta (2023). *Blå ugglan*. Bonnier Carlsen. 56 s.

Hellsing, Lennart (2019). *Dinkeli dunkeli doja: rim och ramsor*. Rabén & Sjögren. 101 s.

Liberg, Caroline (2017). Först få visa, sedan säga. I J. Almqvist, K. Hamza & A. Olin (red.). *Undersöka och utveckla undervisning. Professionell utveckling för lärare* (s. 31–38). Studentlitteratur. 8 s. PDF.

Lindenbaum, Pija (2016). *Pudlar och Pommies*. Lilla Piratförlaget. 34 s.

Nilsson, J. & Pettersson, K. (2025). *Så minskar vi läsgapet i svensk skola. Ett andraspråksperspektiv på läskrisen*. Näringslivets skolforum. 50 s. PDF.

Schmidt, C. (2023). *Kommunikativa klassrumspraktiker. Tidig läs- och skrivundervisning*. Studentlitteratur. 150 s.

Schmidt, C. & Hvit Lindstrand (2022). *Dialogisk högläsning i förskoleklassen och årskurs 1: "Jag tycker molnbullen smakar delikat"*. Forskul 10 (1), 78–99. PDF.

Skolverket (2023). *Nya Språket lyfter! Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1–6*. Skolverket. 126 s. PDF.

Skolverket (2025). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22*. Skolverket.

Skolverket (2026). *Fånga språket. Bedömningsstöd och kartläggningsmaterial*. Skolverket. PDF. 17 s. PDF.

Wedin, Åsa (2017). Flerspråkighet som en resurs för lärande. I Å. Wedin (red.). *Språklig mångfald i klassrummet*. Lärarförlaget. s.19–34. PDF.

Artiklar kan tillkomma enligt lärares anvisningar, ca 100 s.

Litteraturreferenser – så skriver du

<https://ju.se/bibliotek/akademiskt-sprak/referenshantering.html>

Plagiat och källhantering

Som stöd för att förstå och undvika plagiat i akademiska texter används Källkoll. Materialet finns tillgängligt via bibliotekets webbplats.